

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 608/2012-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., Advokátska kancelária F., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 CoE 51/2012 z 31. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 3 Er 184/2003 zo 7. decembra 2011, postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15 CoE 89/2012 z 24. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 6 Er 65/2005 zo 16. novembra 2009, postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 CoE 60/2012 z 31. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 7 Er 80/2003 zo 7. septembra 2011 a postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 CoE 42/2012 z 30. apríla 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Levice sp. zn. 9 Er 312/2005 zo 4. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 12048/2012, sp. zn. Rvp 12049/2012, sp. zn. Rvp 12507/2012 a sp. zn. Rvp 12509/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 12048/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 30. augusta 2012 a 10. septembra 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoE 51/2012 z 31. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 184/2003 zo 7. decembra 2011, postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 15 CoE 89/2012 z 24. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 6 Er 65/2005 zo 16. novembra 2009, postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 11 CoE 60/2012 z 31. mája 2012 v spojení s postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 7 Er 80/2003 zo 7. septembra 2011 a postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 11 CoE 42/2012 z 30. apríla 2012 v spojení s postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 9 Er 312/2005 zo 4. januára 2011.

2. Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Sťažovateľka poskytla na základe zmluvy o úvere uzavretej s dlžníkmi úvery, ktoré boli povinní vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Na zabezpečenie úveru bolo účastníkom

zmluvného vzťahu priamo v zmluve dohodnuté, že v prípade, ak dlžník nesplní svoje povinnosti, je možné okrem iného podpísať notársku zápisnicu o uznaní dlhu, ktorá má povahu exekučného titulu. Táto zápisnica bola exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Súdny exekútor na základe poverenia udeleného okresným súdom začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu. V priebehu exekučného konania okresný súd svojimi rozhodnutiami sp. zn. 3 Er 184/2003 zo 7. decembra 2011, sp. zn. 6 Er 65/2005 zo 16. novembra 2009, sp. zn. 7 Er 80/2003 zo 7. septembra 2011 a sp. zn. 9 Er 312/2005 zo 4. januára 2011 vyhlásil exekúcie za neprípustné a zastavil ich. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky svojimi napadnutými rozhodnutiami potvrdil okresným súdom vydané prvostupňové rozhodnutia ako vecne správne.

3. Sťažovateľka vo svojich sťažnostiach napadla právne závery okresného súdu a krajského súdu a vytkla im ich nesprávnosť z hľadiska právneho posúdenia relevantných hmotnoprávných ustanovení príslušných právnych predpisov vzťahujúcich sa na predmetnú právnu vec.

3.1 Podľa sťažovateľky okresný súd porušil jej základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že rozhodol nad rámec zverenej právomoci, svojím postupom jej ako účastníkovi konania odňal možnosť konať pred súdom, nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonal náležité dokazovanie a svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácií práva. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že všeobecný súd, ktorý koná ako súd exekučný, nie je oprávnený vykonávať úkony smerujúce k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci (revízny postup), a ak právny poriadok upravuje nástroje právnej kontroly a zodpovednostné mechanizmy ochrany práv subjektov (činnosť notára podľa Notárskeho poriadku), musí ich rešpektovať a nemôže ich nahrádzať vlastnou činnosťou. Poukázala predovšetkým na vierohodnosť notárskej listiny a zdôraznila, že všeobecný súd nedisponuje právomocou umožňujúcou mu zasahovať do tejto garancie ovplyvňovaním výkonu práva vyplývajúceho z obsahu notárskej listiny, pričom exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť notárskej listiny a nedisponuje právomocou rušiť či meniť obsah notárskej listiny,

ktorá je exekučným titulom. Podľa tvrdení sťažovateľky tým, že exekučný súd konal nad rámec zverenej právomoci, porušil princíp legality a zásadu začatia konania na návrh, rovnosť účastníkov konania i právo na spravodlivý súdny proces, čím došlo k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy, čl. 14 dohovoru, ako aj čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu.

3.2 Krajský súd podľa tvrdení sťažovateľky v bode 1 označené práva porušil predovšetkým tým, že nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie a svoje rozhodnutia založil na skutočnostiach, ktorých existencia nebola dokázaná, pričom svoje rozhodnutia formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybných aplikácií a interpretácií práva.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a postupom a rozhodnutiami krajského súdu, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými rozhodnutiami okresného súdu, zruší napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu a veci vráti okresnému súdu na ďalšie konanie, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

5. Podaniami doručenými ústavnému súdu 15. novembra 2012 sťažovateľka doplnila sťažnosť o argumentáciu, že všeobecné súdy v napadnutých konaniach porušili jej základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie aj tým, že nenariadili vo veciach ústne pojednávanie napriek tomu, že od 9. augusta 2012 je účinné nové znenie § 57 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), ktoré takúto povinnosť v prípadoch, ako sú aj sťažovateľkine, súdom ukladá.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II. A

K spoločnému prerokovaniu vecí

8. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak

v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

9. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 12048/2012, Rvp 12049/2012, Rvp 12507/2012 a Rvp 12509/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky, okresného súdu a krajského súdu, proti ktorým sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II. B

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj k namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom a napadnutými uzneseniami okresného súdu

10. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľka môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci

ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 443/2011).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, II. ÚS 443/2011).

11. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutia okresného súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti týmto bolo možné podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok (čo sťažovateľka aj využila), a preto sťažnosti v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, tak ako v iných obdobných sťažnostiach sťažovateľky doručených ústavnému súdu (napr. rozhodnutím sp. zn. I. ÚS 382/2012 z 22. augusta 2012).

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu postupom a napadnutými uzneseniami krajského súdu

12. Zo sťažností vyplýva, že napadnutými rozhodnutiami (pozri I. časť odôvodnenia tohto rozhodnutia, pozn.) krajský súd potvrdil rozhodnutia okresného súdu o vyhlásení exekúcií za neprípustné a ich zastavení.

Ústavný súd po preskúmaní sťažností zistil, že argumenty (námietky) sťažovateľky týkajúce sa najmä právomocí všeobecných súdov, spôsobilosti exekučných titulov, posúdenia zmlúv o úvere, ich obsahu a náležitostí a iné sú v podstate totožné s jej argumentmi, ktoré použila v stovkách sťažností, o ktorých už ústavný súd v minulosti rozhodol tak, že ich vo vzťahu k odvolacím súdom odmietol ako zjavne neopodstatnené (sp. zn. I. ÚS 410/2012, I. ÚS 478/2012, I. ÚS 480/2012, I. ÚS 481/2012 a iné), keď v odôvodnení týchto rozhodnutí (okrem iného) uviedol, že považuje za ústavne akceptovateľný právny názor odvolacích súdov, že nespôsobilý exekučný titul (notárska zápisnica) je dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú, resp. na zastavenie

exekučného konania, že tieto sudy aplikovali na vec sa vzťahujúce všeobecne záväzné právne predpisy (zákony) podľa ich obsahu a rozhodli aj v zmysle ustálenej judikatúry formulovanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky (rozsudok sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 58/1997), a teda že rozhodnutia odvolacích súdov nezasahujú neprípustným spôsobom do práv sťažovateľky, porušenie ktorých namietala. Keďže dôvody odmietnutia analogických sťažností sú sťažovateľke dobre známe, ústavný súd ich v danom prípade nepovažoval za potrebné duplicitne citovať a sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

13. K doplneniam sťažovateľky ústavný súd iba poznamenáva, že novela Exekučného poriadku, ku ktorej došlo zákonom č. 230/2012 Z. z., nadobudla účinnosť 9. augusta 2012 a všetky konania napadnuté v sťažnostiach boli právoplatne ukončené pred týmto dátumom.

14. Ústavný súd ďalej konštatuje, že je zarážajúce, že sťažovateľka, ktorá je právne zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, nerešpektuje zákon o ústavnom súde, a napriek viacerým upozorneniam (napr. I. ÚS 283/2012, III. ÚS 328/2012, III. ÚS 329/2012 a iné) naďalej predkladá také sťažnosti, ktoré neobsahujú náležitosti ustanovené citovaným zákonom. V posudzovanom prípade síce sťažovateľka v petite sťažností označila rozhodnutia krajského súdu, ktorými malo dôjsť k porušeniu jej označených práv, a zároveň na úvodnej strane svojich sťažností uvádza ako prílohy „dokumenty podľa textu“, no napriek tomu ústavnému súde (okrem splnomocnenia) žiadne písomné podklady nedoručila. Keďže nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podaní sťažovateľov ústavný súd nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti, sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažností ako celku ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nich uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomu rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. decembra 2012